(N°. 26.) (A°. 1830.)

SURINAAMSCHE COURANT.

DONDERDAG DEN 1sten APRIL.

Militair Bureau.

Den 1sten April 1830.

Door Zijne Excellentie den Heere *Schout bij Nacht Gouverneur Generaal*, zijn bij de Schutterij alhier gedaan de navolgende benoemingen, als:

Tot Officier van Gezondheid van de Tweede Klasse de Med. Doctor E. R. SCHLÖRHOLTZ, en tot Tweede Luitenant à la suite, de Tweede Luitenant E. REINST.

De Chef van Staf,
ESSER.

NOTIFICATIE.

Van wege het Gemeente Bestuur wordt bij dezen ter kennisse van de Ingezetenen gebragt, dat Heeren Gecommitteerde Raden uit het Gemeente Bestuur, ten overstaan van den Tweeden Wethouder, gedurende de maand April aanstaande, des Maandags en Vrijdags des voormiddags van *negen* tot *twaalf* uren, ten Gemeente huize zullen vaceren, tot het aannemen der opgaven van verkochte *Dram* en *Malassie* van de Suiker Plantaadjen, en van de revenuen der Houtgronden over den jare 1829, welke opgaven zullen moeten geschieden zoodanig en in diervoege, als zulks bij Publicatie van den voormaligen Hove van Policie en Krimineele Justitie de dato 1sten Maart 1824 is gestatueerd; zullende Heeren Gecommitteerde na verloop van dien tijd, niet verder vaceren tot het aannemen der voren bedoelde opgaven.

Paramaribo den 30 Maart 1830.
Ter Ordonnantie van het Gemeente Bestuur,
De fungerende Secretaris,
G. S. DE VEER.

NOTIFICATIE.

Van wege het Gemeente Bestuur wordt bij deze bekend gemaakt, dat ingevolge het geresolveerde ter vergadering van voornoemd Bestuur op den 24sten dezer, de prijs van het *Brood*, tot zoo lang daarin geene verandering wordt gemaakt, bepaald is, als volgt:

Een *Brood* moetende wegen 5 Oncen en 1 lood, op 8 *Centen*.

Een *Brood* moetende wegen 2 Oncen en 1½ lood op 4 *Centen*.

Wordende de geadmitteerde Broodbakkers, ten ernstigsten aanbevolen, zich stiptelijk daarna te gedragen, op straffe van te zullen incurreren de daarop bepaalden boeten en poenaliteiten. —

En is de Baljuw en Commissaris van Policie, speciaal met de strikte handhaving dezer belast.

Paramaribo den 31 Maart 1830.
Ter Ordonnantie van het Gemeente Bestuur,
De fungerende Secretaris,
G. S. DE VEER.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS. In de *Constitutionnel* leest men het volgende artikel, ten opschrift hebbende:

„WAARSCHUWING AAN DE BURGERS."

Eerstdaags zal er eene processie plaats hebben, voor de gelofte van *Lodewijk* XIII. Dit is eene gelegenheid tot het zamenstroomen van volk. Het is mogelijk dat kwaadwillige aanstokers voornemens zijn, hiervan gebruik te maken. De burgerij van Parijs zij wel indachtig, dat de heer *de Bellemeije* niet langer prefect van politie is, en dat de heer *Mangin* denzelven heeft opgevolgd. De burgerij herrinnere zich de tooneelen van de straat St. Denis. Zij, die door geene zaken of godsdienstige redenen geroepen worden, op den weg welken de processie zal nemen, zullen derhalve wijsselijk doen zich te onthouden, van aldaar uit nieuwsgierigheid te verschijnen. Het is niemand onbekend, dat in een constitutionnel gouvernement de Koning niet verkeerdelijk kan handelen. Arglistige uitlokkingen zouden, zegt men, ten doel hebben, om bij het voorbijgaan van den Koning, kreten te doen hooren, die strekken zouden, om denzelven te overtuigen dat de Fransche geen begrip hebben, noch van het vertegenwoordigend gouvernement, noch van de ministeriële verantwoordelijkheid, noch van de wezenlijke vrijheid. Deze waarschuwing heeft ten doel zoodanige uitlokkingen te doen mislukken, en de rampzalige gebeurtenissen te voorkomen, welke onze vijanden, uit al hunne magt, trachten te doen plaats grijpen, tot vestiging hunner opkomende dwinglandij, welke alreeds van alle zijden instort."

Wat er nu ook verder van al deze berigten en waarschuwingen moge wezen, zij strekken in alle gevalle ten bewijze van den staat van woeling in welken Parijs zich bevindt.

Het *Journal du Commerce* tast de zaak van eene geheel andere zijde aan, en beweert niet de minste bedachtheid te voeden, dat het immer bij het ministerie zoude kunnen opkomen, de censuur te herstellen, dan juist de moeite, welke dit blad zich geeft om te betoogen, dat het dezen vrees niet voedt, toont hoe zwaar het aan dit euvel ziek gaat. Slaan wij een vlugtig oog op deszels redenering.

„Er is, zegt het, geen departements-blad, hetwelk de vrijheid van de drukpers niet beschouwt als het werktuig, hetwelk het nieuwe kabinet zal doen instorten, alvorens het voor de kamers verschijne; want, het moet gezegd worden, aan niemand buiten Parijs komt het in de gedachte, dat eene zoo algemeen terug gestooten administratie de stoutheid zoude hebben, van de wet van 1828, welke de censuur voor altijd afschaft, openlijk te verkrachten, zonder al de gevolgen van zulk eene daad in overweging te nemen. Die gevolgen zijn zoo ernstig, dat het wel der moeite waardig is dezelve na te gaan.

„Tot in 1828, ten minste enkele maanden van 1819 uitgezonderd, was de censuur der dagbladen, zoo al niet in het charter, ten minste in wetten op de publiciteit afgekondigd, gelegen. De wet van 1822 magtigde de ministers om bij zware omstandigheden de vrijheid der tijdschriften op te heffen, maar nimmer had de wetgever het uitgeven van kleine geschriften en van boeken aangetast. Tweemaal heeft het ministerie *Villèle* gebruik gemaakt van de magt, welke aan hetzelve bij de wet was toegestaan, om de censuur over de dagbladen voor eenen tijd te herstellen, en men herrinnert zich tot welke slinksche uitleggingen deze maatregel aanleiding heeft gegeven. Het was, zeide men, een slag van staat. Ja, maar een wettige slag van staat, een slecht gebruik van eene slechte wet, waarover het ministerie door de kamers gelaakt konde worden. Het publiek had voorzeker regt en reden om de ordonnantie der censuur te misprijzen, gelijk het zulks deed in de niet gecensureerd wordende geschriften, maar het was wettiglijk verpligt zich daar aan te onderwerpen.

„Thans zoude zulks geheel anders wezen. Thans geen voorwendsel, geene wet, hoe ook genaamd; welke opheffing van de vrijheid der drukpers veroorloven. Integendeel, drie duidelijke wetten, dagelijks door de regtbanken toegepast, die van 17 Mei 1819, van 22 Maart 1822 en van Julij 1828, welke het vrij gebruik der drukpers uitdrukkelijk bevestigen. Deze acten zijn wetten van den staat, niet meer, nog minder dan al die genen, welke door de Kamers in overweging genomen en door dezelve bekrachtigd zijn; verbindende derhalve voor de administratie en de regtbanken, zoo wel als voor de burgers; verbindende met hetzelfde regt, als al die wetten, die lasten aan de natie opleggen, zoo zeer dat de openlijke verkrachting der wetten die het gebruik der drukpers regelen, eene wederspannigheid zoude zijn, even zoo strafbaar als eene weigering om aan de wet op de belasting te voldoen.

„Wat derhalve zou het ministerie verrigten, zoo hetzelve de censuur daarstellende, eigener gezag de werking eener bestaande wet dorst opheffen. Het zoude zijne agenten bloot stellen aan de vervolgingen der regtbanken, en zoude aan de burgers een voorbeeld van wederspannigheid geven, even schadelijk voor zich zelf als voor den staat. Eene maatschappij kan bestaan met slechte ministers, die misbruik maken van slechte wetten, maar zoodra de werking der wet is afgebroken, is er geene maatschappij meer bestaanbaar. Zoodra eenig openbaar gezag zonder vasten regel handelt, of met verkrachting der aan hetzelve voorgeschrevene regels, zoo is het niet langer een publiek gezag, en niemand is verpligt hetzelve als eene wettige overheid te gehoorzamen.

„Indien derhalve het ministerie *la Bourdonnaije* zich zulk eene stoutheid mogt veroorloven, zoo zoude het zich ontwijfelbaar van alle kanten verzettingen berokkenen, aanvankelijk vreesachtig en op zich zelve staande, maar weldra algemeen en regelmatig. Want men gevoelt ligtelijk dat geen ministers zich boven de wetten verheffen, om het louter genoegen van dezelve te vertreden, en dat de schorsing van de vrijheid van de drukpers, door een aantal andere aanslagen gevolgd zoude worden. Hoe zouden zij het oordeel der kamers durven trotseren, die mannen die verklaard zouden hebben zonder wetten te kunnen regeren? Verbeelt men zich dat de meerderheid van 1827, zoo gestreng voor de frauduleuse administratie van den heer *de Villèle*, zich inschikkelijker zouden toonen voor de stoutmoedige aanmatigingen van deszelfs opvolgers. Neen, men zou de verkiesbare kamer moeten ontbinden, en haar bij ordonnantie op nieuw moeten organiseren, door middel eener verkiezing wet, uitgevaardigd door het eigen gezag, hetwelk de censuur zou hebben daargesteld.

„Ziedaar wat ons gerust stelt tegen dezen maatregel; dezelve zou onmisbaar door al deandere gevolgd worden; dezelve zou het ministerie zoo noodwendig in eenen slag van staat wikkelen; van de kant der regtbanken, misschien ook van dien der plaatselijke besturen, maar voorzeker van de zijde der burgers, zoo noodlottige tegenkantingen uitlokken, dat niet slechts het binnenkomen der belastingen, maar ook zelf het bestaan van den staat daardoor in de waagschaal gesteld zoude kunnen worden.

„Wij herhalen het, een gouvernement kan misbruik maken van de wetten, zonder te niet te gaan; maar het verkracht dezelve nimmer openlijk, zonder de maatschappij te ontbinden, en zelf te midden der regeringsloosheid te bezwijken."

MENGELWERK.

TWAALF UREN IN ZUID-AMERIKA.

In het jaar 1812 werden *Caraccas* en de omliggende landstreken van dat gedeelte van *Zuid-Amerika* door eene der schrikkelijkste aardbevingen verwoest. Vele honderd mijlen van bloeijende provincien werden in weinige oogenblikken door de opgeruide elementen vernield. Duizenden vonden in den schoot der aarde hun graf, en duizenden zagen zich aan een ellendig, verminkt leven prijs gegeven. Ofschoon verscheidene dagbladen deze omwenteling der natuur reeds vroeger oppervlakkig hebben vermeld, verdient echter de navolgende, door eenen ooggetuige daar ter plaatse opgemaakte, beschrijving onze aandacht; daar dezelve dit, in het noordelijk *Europa* onbekende, ontzettende natuurtooneel in het helderst licht vertoont. Hij verhaalt:

Het verblijf in *Zuid-Amerika*, met name in *Sante-Fe-de-Bogota* en *Caraccas*, verschafte mij eene reeks der aangenaamste dagen, wier herinnering mij nog verrukt.

Caraccas met zijne ommestreken is te rijk in natuurschoonheden van allerlei aard, dan dat men in het vol genot derzelven de schilderachtigste oorden van *Europa* zoude ontberen. Mijne uitgebreide bezigheden, en bijzonder mijne bekendschap met de voortreffelijke familie van HUGATA DE LOS PARNADO, een' rijken *Spanjaard*, ver-

schaften mij het afwisselend genot des land- en stadlevens in de belangrijkste opzigten. Hier was ik desgelijks ooggetuige van het tooneel, dat, met voorbeeldelooze woede, dezer groote en rijke provincie den ondergang dreigde.

Ik bevond mij op Paaschvrijdag op een landhuis van PARNADO. De morgen dezes onvergetelijken dags was ongemeen koel; doch spoedig veranderde de temperatuur des geheelen dampkrings alleropmerkelijkst. De helderste, schoonste zomermorgen waarin geen wolkje den klaren, zuiveren hemel bedekte, en van rondomme de in jeugdelijken tooi tot het veelvoudigste leven ontwaakte natuur zelfs het hart des slaafs tot vreugd en tot gezang stemde, verkeerde in de drukkendste daghitte, die zelfs door geen zuchtje werd verkoeld.

Tegen elf ure maakte eene onverklaarbare beklemdheid het verblijf in de vertrekken onmogelijk ik verliet alzoo het landhuis, met een boek in de hand, ten einde de koelte eener, in den tuin gelegene, belommerde rotsgrot te genieten. Vanhier konde ik het gansche westelijke gedeelte des schoonen lands in verre uitgebreidheid overzien. Doch stervend, versmachtend vertoonden zich de onuitoogbare maisvelden; geen blad bewoog zich aan de groene kokosboomen. Een verzengende gloed was over de breede, stille velden uitgestrekt, en mensch en dier vond zich genoodzaakt, de holen der rotsen en de koele schaduwen der boomen op te zoeken, om de verterende stralen te ontgaan. Zwijgend scheen alles de ontwikkeling eener groote katastrophe te gemoet te zien. Mijn gastvrije vriend, met zijne beminnenswaardige dochter, had het plekje dezer schoone eenzaamheid en verrukkende speling der natuur, waarheen ik gevloden was, ter verademing gekozen. Zij verpastten mij in zoete herinneringen aan vervlogene dagen. Weldra was eene verfrisschende kokos-kaneelmelk toebereid, die ons ongemeen verkwikte. PARNADO had, in spijt van zijne schatten, altijd een' beschaafden, voor wetenschap geopenden geest en een voortreffelijk hart behouden, en zijne kinderen, twee hoopvolle zonen en éene dochter, een met alle vrouwelijke aantrekkelijkheden rijkbedeeld wezen, naar de edelste grondregels opgevoed. Een vrolijk onderhoud gaf aanleiding tot veelvuldige scherts. Ach! niemand onzer vermoedde, dat de avond ons in tranen vinden zou!

Tegen twee ure had zich in het Oosten eene zwarte wolk zamengetrokken, die eindelijk in majestueuze stilte om het gebergte henentoog, en zich als een lijkkleed uitbreidde. Derzelver rand was door de zon koperrood gekleurd; kleine witte wolkjes vlogen vooruit, om den schrikbaren reus plaats te maken, die langzaam nader en nader voortwentelde, en de toppen der bergen aan het oog onttrok. Wanneer men van deze donkere wolkzee den blik naar den spiegelgladden avondhemel wendde, werd de beklemde borst met magt verheven, en het ontboeide hart mogt als dronken in den weerglans des hemels zich verlustigen. Reeds stoof de regen op de verwijderde *savanen* neder; een stormwind deed het stof in hooge zuilen hemelwaarts wervelen, en scheen, als een chaos, alles door elkander te willen werpen, reeds dreunde de donder over het sidderende veld, toen ook wij eindelijk ons gereed maakten, eene veilige schuilplaats te bereiken. Deuren en venster werden zorgvuldig gesloten, buffels en slaven gereed gehouden, om bij ontstaand onheil aanstonds bij de hand te zijn. In de voorzaal verzamelde de Huiskapellaan het overig gezin tot aanheffing van een geestelijk lied, dat inderdaad dit oogenblik in zijne gewenschte werking niet faalde, doch waarbij het echter altijd beklagenswaardig blijft, dat het sissen des bliksems alleen ons tot aandacht dwingen kan!

Een storm joeg een' vuurzwangeren nacht over het land henen, boog de toppen van oude palmboomen diep ter aarde, reet rotsblokken van de spitsen der bergen, en wierp ze den bruisenden stroomen in hunnen loop. Zwavelgele bliksemstralen verlichten den nacht, van eenen donder gevolgd waarbij het twijfelachtig werd, of hij zich diep uit het middelpunt der aarde eenen doortogt baande dan of hij van uit den hemel den grond wilde doen splijten. De vensterruiten sprongen stuk, de glazen in de kasten kletterden, en terwijl de eene dondersiag langzaam in de bergen wederkaatste, had zich reeds een andere gevormd, die zich van den vorigen alleen door het sidderen van den grond onderscheidde.

Gedurende dit verdoovend geraas werd het tegenover liggende suikerriet-magazijn door den bliksem aangestoken, en stond in minder dan drie minuten in volle vlam. Welk een ontzettende vuurgloed wierpen deze spitse vlammen ten wolken op! De knappende suiker, die als raketten in de lucht opvloog, wondde en brandde de toeschietende slaven, en omtoog de tegenover staande boomen met eene kandij, door het vuur als diamanten teruggeworpen. Alle poriën des houts schenen zich in vuurbronnen te herscheppen, vanwaar de snelste verwoesting uitging. Redding was onmogelijk; te meer, daar de gansche toegeschotene menschelijke hulp geknield lag, en gebeden, zuchten noch kastijdingen spaarde, om den brand te blusschen. Binnen vijftien minuten vond zich PARNADO duizend dukaten armer.

Na een uur woedens trok de donderbui voorbij, die slechts streekswijze in en om het gebergte had gewoed. Gedurende en na dezelve had eene ontelbare menigte apen onze romaneske rotsgrot in den tuin bezet, en het gansche oord met hun jammergeschrei vervuld, dat mij nog wel acht dagen de ooren daarvan toetten. Dit allerakeligst weeklagen, niet ongelijk aan het gekerm van hulpbehoevenden en kleine kinderen, grijpt telkens na een onweder in deze streken plaats, en werd hier van de apen, die zich in de aan den noordkant nabijgelegene wouden en gebergten bevinden, deels geaccompagneerd, deels door gedurig toenemende vlugtelingen zoodanig vermeerderd, dat bijkans het even luide gekwak der kikvorschen, het sissen der slangen en het brommen van lastige insekten daardoor verdoofd werd. Twee pistoolschoten joegen intusschen den ganschen hoop in zijne bosschen terug, werwaarts zij in allerijl henenvlugten.

Het zal ongeveer half vier in den namiddag geweest zijn, wanneer zich de eerste ligte aardschok deed gevoelen; en aanstonds maakten wij toebereidsels om het landhuis te verlaten, en naar *Caraccas* terug te keeren. Vier snelle muilezels voerden ons in stevigen draf door de bloemrijke en herlevende velden, die echter nog altijd, ondanks het heftig onweder, door de hitte gedrukt werden. Onze oogen weidden met wellust in de liefelijke dalen.

Terra Firma had zich in korten tijd tot eene der bloeijendste provinciën verheven: de hier op zich zelve reeds zoo weelderige natuur beloont de geringe vlijt harer bewoneren duizendwerf. Donkere schaduwrijke wouden wisselen bevallig af met groene velden en verscholene plantaadjen, welker roode daken van tusschen palm- en ceder-gewelven vrolijk uitsteken. Stroomen ruischen, in bekoorlijke kronkelingen, over rotsblokken door lagchende weiden, en vloeijen in breede plassen naar den verren Oceaan. Mijn oog verlustigde zich zelfs op dezen schrikwekkenden dag, in dit *Zuid-Amerikaansche* Tempe. Na een' korten togt kwamen wij, kwartier vóór vijf ure, te *Caraccas*. Een vierde uurs daarna begon de namelooze ellende.

(Het vervolg hierna).

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de ERVEN J. BRINK.